

INTÉZMÉNYI AKKREDITÁCIÓS ELJÁRÁS
2009/2010

HARSÁNYI JÁNOS FŐISKOLA

AKKREDITÁCIÓS JELENTÉS

2010/8/X/3. SZÁMÚ MAB HATÁROZAT

2010. október 1.

I. Akkreditációs minősítés

Harsányi János Főiskola	2010/8/X/3. SZ. MAB HATÁROZAT NA A főiskolát – az intézmény akkreditációs feltételeknek való jelenlegi megfelelése alapján – a MAB nem akkreditálja.
--------------------------------	--

Az akkreditációs minősítés összefoglaló indoklása

A felsőoktatásról szóló hatályos 2005. évi CXXXIX. tv. vonatkozó paragrafusai ill. a MAB akkreditációs követelményei alapján a Harsányi János Főiskola főiskolaként nem akkreditálható, mert

- Kizárólag **egy** – a gazdaságtudományok képzési területhez tartozó – szakon folytat akkreditált alapképzést.
- Csak a gazdaságtudományok képzési területen rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges állandó kutatói, oktatói karral: az alaptervékenységének ellátásához szükséges oktatók és kutatók 64%-át munkaviszony keretében foglalkoztatja.
- A MAB nem tudott meggyőződni arról, hogy a művészetközvetítés képzési területen a jelentés készítésének idején volt-e a főiskolának munkaviszony keretében foglalkoztatott oktatója.
- Az intézmény a gazdaságtudományok képzési területen rendelkezik a felsőoktatáshoz és a tudományos kutatáshoz szükséges megfelelő tárgyi feltételekkel, saját (ill. a fenntartó) tulajdonban lévő korszerű oktatási épülettel, intézményi könyvtárral, informatikai háttérrel, – együttműködési megállapodás alapján – kollégiumi férőhellyel, sportlehetőségekkel és diák-étkeztetési lehetőséggel.
- A művészetközvetítés képzési területen az infrastruktúra kiépítése, annak a konkrét igényeket biztosító kialakítása a jelentés készítésekor folyamatban volt, de még nem volt megfelelő.

II. Működés és minőségértékelés

Bevezetés

A Harsányi János Főiskola első tanévét két szakon, összesen 155 nappali tagozatos hallgatóval 2003 őszén kezdte meg. Létrehozásának szakmai és gazdasági háttérét az alapító, a Magyar Iparszövetség Oktatási Központ és jogelődje, az OKISZ Oktatási Központ nyújtotta, amely szervezeti keretekben több évtizedes múltra visszatekintő közgazdasági, idegenforgalmi, kézműves és informatikai szakképzési, valamint nyelvoktatási tapasztalatot halmozott fel. A főiskola alapításának gondolatát támogatta a Magyar Iparszövetség Oktatási Központ államilag elismert vizsgáztatási jogosultsága, továbbá az a tény, hogy az alapító a hazai oktatási vállalkozások között 1999-ben elsőként építette ki minőségbiztosítási rendszerét, és az ISO 9001 minőségbiztosítási szabvány szerint 2001 őszén sikeresen tanúsította országos hálózatát is. A tanúsítás kiterjedt az iskolarendszeren kívüli tanfolyami képzésre, a szakmai vizsgáztatásra és az iskolarendszerű középfokú oktatásra egyaránt.

A közhasznú szervezetként működő, nem állami felsőoktatási intézmény fenntartója a 2009/2010-es tanévtől az LSI-HJF Oktatási Kft.

A főiskola a fenntartó tulajdonában lévő, korszerűen felújított, jól felszerelt épületben, stabil anyagi háttérrel működik (Budapest III., Bécsi u. 324/6.).

A MAB Látogató Bizottság intézményakkreditációs látogatásán az intézmény részéről Dr. Kiss István mb. rektor, Horváth János, a fenntartó kft. ügyvezetője, valamint a főiskola vezetősége és vezető oktatói vettek részt. A hallgatói fórumot két részletben tartották, a gazdaságtudományok képzési területéről 14-15 hallgató, a művészetközvetítés képzési területéről 15-16 hallgató vett részt.

II.1. Intézményi működés

II.1.1. A főiskola küldetése, értékrendje, jövőképe

A főiskola rendelkezik küldetésnyilatkozattal. Az ebben rögzítettek és az intézmény fejlesztési stratégiája és tervei között egyértelmű összefüggés mutatható ki. A főiskola küldetése, hogy a jövőbeni magyar és európai munkaerőpiac igényeinek megfelelő, versenyképes elméleti tudással és gyakorlati ismeretekkel, tapasztalattal rendelkező közgazdászokat, turisztikai és művészetközvetítő szakembereket képezzen, akik személyes minőségük és speciális szakmai kompetenciáik révén sikeresek lesznek a gazdasági és művészeti élet különböző területein, valamint a turizmus, vendéglátás ágazatokban.

II.1.2. A szervezeti felépítés és működtetés alapelvei

A működés első éveire az alapító a főiskola stratégiai céljait az alábbiak elsődleges figyelembevételével határozta meg:

- Megalapozni a főiskola jövőjét, és stabilan megjelenni az üzleti képzési területen, a gazdálkodási képzést folytató felsőoktatási intézmények körében.
- Az intézmény alapítójának országos hálózata által biztosított lehetőséget továbbhasznosítva élni a helyzet egyediségének előnyével, és így megvalósítani a vertikális oktatási rendszer kiépítését.
- A belső szervezeti építkezés fokozatos fejlesztésével megvalósítani az oktatási koncepció legfontosabb, a hosszú távú fejlődés lehetőségét is megalapozó, illetve a folyamatos továbblépés esélyét magában hordozó elemeit.

Az alapító és a főiskola vezetése ezt előmozdító elemekként határozta meg a következőket:

- Olyan oktatási curriculum megvalósítása, amely rugalmasan igazodik a munkaerőpiaci igényekhez, illetve képes követni azokat.
- A minőségi, színvonalas oktatás, a gazdasági szempontból is hatékony működés és az ezekkel összhangban lévő optimális hallgatói létszám együttesének megteremtése.
- Az önálló szellemi műhelyek kialakításának megkezdése, amely kutatási tevékenységben történő részvételben, saját kiadványok megjelentetésében, konferenciák szervezésében, az utánpótlás nevelésében ölthet testet, és ezáltal biztosíthatja a főiskola következő fejlődési szakaszának előkészítését, alapjait.

A kezdeti évek fejlesztési elképzeléseinek megvalósítását értékelve az alapító, a főiskola vezetése, illetve az akkori vezető testület az alábbiakat állapította meg:

- a főiskola iránti érdeklődés a realitások alapján álló elvárásoknak megfelelően alakult, az intézmény karakteresen megjelent a gazdasági felsőoktatási palettán, a hangsúlyt azonban ezen belül a turisztikai képzésre helyezte,
- a küldetésnyilatkozatban és az oktatási koncepcióban megfogalmazott célokat a főiskola alapvetően következetesen és jó szinten végrehajtotta,
- mind a gazdálkodási, mind a turizmus-vendéglátás szak szakirányainak választása sikeresnek mondható, és ez kialakította, valamint fenntartotta a főiskola iránti érdeklődést,
- a főiskolának sikerült a gyakorlatban megvalósítania a hallgatóbarát szemléletet, ami határozott vonzerőt jelentett a jelentkezők és a hallgatók megtartása szempontjából,
- a további fejlődéshez célszerű új elemek beemelése a működésbe, az oktatási curriculum területén a társadalmi és munkaerőpiaci igények felmérését követően bővítésre kell törekedni.

A főiskola fejlesztési koncepciójának a bolognai rendszerre való átállást követően egyik alapvető meghatározója, hogy a belső, organikus fejlődés mellett több külső tényezőre, valamint azoknak alapvető, folyamatos és radikális változására is szinte még nagyobb figyelmet kell fordítani, mint a megalakulást követő kezdeti években. Ez elkerülhetetlenné tette, hogy a főiskolának a még alig kialakított rendszerét, a már eredményeket hozó működését folyamatosan módosítani, az összes tényező figyelembe vételével igazítani kellett a változó gazdasági, szabályozási, fenntartói követelményekhez.

A külső tényezők, illetőleg azok módosulásából fakadó megváltozott körülmények, megoldandó feladatok:

- a többciklusú képzési rendszerre történő átállás, ezzel összefüggésben az új felsőoktatási törvény hatályba lépéséből adódó feladatok,
- a főiskola működésének minden más területét is érintő szabályozórendszer folyamatos változása miatti kihívások,
- a megváltozott gazdasági helyzet, a válság hatása, ebből fakadóan a főiskola szolgáltatásait igénybe vevők fizetőkészségének és fizetőképességének jelentős csökkenése,
- a főiskola életében bekövetkezett fenntartóváltás, az ezzel összefüggő székhelyváltás és ennek következményei.

A fentiekből fakadóan a belső működés során az oktatási-kutatási alaptervékenység területén megoldandó feladatok:

- az elektronikus hallgatói tanulmányi nyilvántartási rendszer bevezetése, működése tapasztalatainak összegzése,
- az érettségi és felvételi rendszer változtatásából adódó feladatok végrehajtása,
- a többciklusú képzés bevezetése,

- az új felsőoktatási törvényből adódó egyéb feladatok és az ezekhez illeszkedő működési rend kialakítása,
- diplomamelléklet bevezetése.

Ennek következtében a főiskolának egyszerre többféle képzési rendszert kellett működtetni (pl. hagyományos és bolognai képzés), a hozzájuk tartozó, gyakran párhuzamosan létező szabályrendszerrel, megalkotva továbbá az átmeneti szabályokat és rendelkezéseket. Nem jelentéktelen, és az intézmény helyzetét nehezítő tényező, hogy az átállás eszközigényének biztosításához a főiskola nem kapott állami támogatást, azt saját forrásból kellett fedeznie.

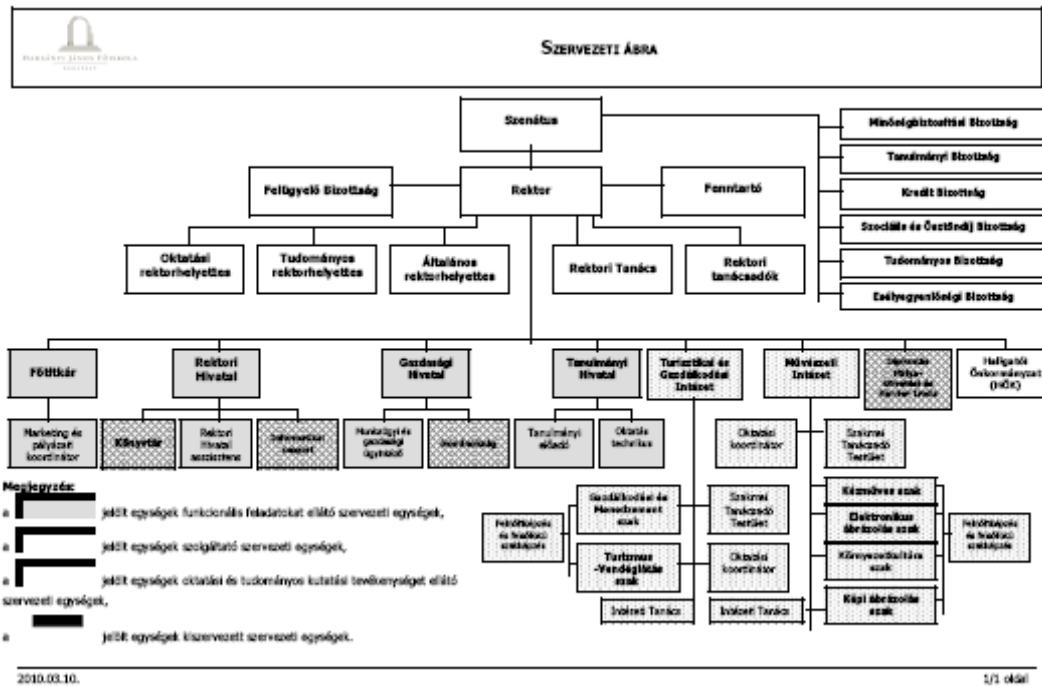
A fentieket tekintve a főiskola:

- Eleget tesz adatszolgáltatási kötelezettségének és a rendeletekben foglalt egyéb kötelezettségeinek. Az első ciklus végére a főiskola – működésének eddigi tapasztalatait felhasználva és összhangban az új felsőoktatási törvénnyel – kialakította stabil szervezeti felépítését és működési rendjét.
- A lehetőségeit és az alapítói hagyományokat kihasználva, valamint a piaci igényeket és a fejlődési irányokat felmérve döntést hozott oktatási palettája szélesítéséről, a gazdaságtudományok képzési terület mellett megcélozva a művészetközvetítés képzési területet is.
- Széleskörű kapcsolatokat alakított ki a gazdálkodó szervezetekkel, főként a szakmai gyakorlatok megszervezése, a beiskolázás és szakképzési alap fejlesztési hozzájárulás területén történő együttműködésben. Lépések történtek a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap terhére végzett kutatásokban való részvételre. A jövőben e kapcsolatrendszer megfelelő alapot teremthet a hallgatók elhelyezkedésének és pályára állításának szervezettebbé tételére. Ez mind az intézménynek, mind a tanulmányaik végéhez közeledő hallgatóknak előnyt jelent, hiszen az oktatás minőség-mérési mutatóinak hangsúlya áttevődött a menet közbeni (folyamat) mutatókról a kimeneti eredményességre.
- Működése az első ciklus végén és a második ciklus elején gazdaságos és nyereséges volt, ez lehetővé tette a szükséges beruházások és technikai fejlesztések ütemezett megkezdését és végzését.
- Sikeresen kapcsolódott be a nemzetközi együttműködésbe. Ez elsősorban a hallgatói mobilitás – kiemelten a külföldön töltött szakmai gyakorlatok és nyelvi képzések – elősegítését és szervezését jelentette, részben a Leonardo-program keretében, részben önálló szervezésben. A partnerek és a hallgatók megfelelő kiválasztása biztosította e programok eredményességét és sikerét. A főiskola tárgyalásokat kezdett külföldi felsőoktatási intézményekkel közös alapképzések megvalósításáról, ezek azonban olyan stratégiai döntést igénylő kérdések, amelyek további partnerek számbavételét, piackutatást igényelnek, és a Bologna-rendszerű képzés bevezetése első tapasztalatainak áttekintése után hozhatók meg.
- A kezdeti években felhalmozott tudásra és szellemi tőkére alapozva a főiskola megkezdte az önálló szellemi műhelyek kialakítását.

A főiskola vezetése gondoskodott arról, hogy a körülmények változása miatt, nem várt tényezők megjelenése kapcsán a fejlesztési tervek a szükséges mértékben módosításra kerüljenek. A változásokkal összefüggésben egyébként helyesen tervezett módosítások végrehajtása azonban nem minden esetben volt következetes, illetve teljes körű (pl. művészetközvetítési képzések kezelése).

A főiskola előzetes tervei szerint a 2010-2013. évek fejlesztési koncepciójának, az intézményfejlesztési tervnek az elfogadására a 2010. év első félévében kerülhetett sor.

2010. március 10-én a HJF Szenátusa a következő szervezeti felépítést fogadta el:¹

II.1.3. A főiskola szervezete, vezetési rendszere

A kezdeti évek során a főiskola szervezeti felépítése, a különböző oktatási és funkcionális szervezeti egységek folyamatosan alakultak, bővültek, és lépésről lépésre alakult ki a főiskola mai szervezete.

Az első években a főigazgató munkáját a főigazgató-helyettesek és a főtitkári, valamint a gazdasági feladatokat egy személyben ellátó vezető segítette. Az induláskor elfogadott szervezeti felépítést az évek folyamán sikerült feltölteni a megfelelő személyi állománnyal. A kezdeti alacsony állományi létszám indokolta az egy-egy feladatra létrehozott kisebb csoportok működtetését. A létszám és a szervezeti egységek tényleges számának növekedésével először a középvezetők kapták meg feladataikat, majd szétválasztásra került a főtitkári és a gazdasági vezetői pozíció. Ezt követően 2006-ban az új felsőoktatási törvény követelményeihez igazodva kialakult a jelenlegi vezetési struktúra és szervezeti felépítés, amelyben azonban továbbra is zajlanak – részben a fenntartóváltozás által is előidézett – változások.

Jelenleg a megbízott rektor munkáját rektorhelyettesek, a rektori hivatal vezetője, a főtitkár, a gazdasági hivatalvezető és a tanulmányi hivatalvezető segítik. Az oktatásszervezéssel és tanügyigazgatással kapcsolatos feladatokat a Tanulmányi Hivatal teljesíti. A folyamatosan

¹ A jelentés készítésekor a szervezeti ábrát még nem módosították, de – az intézmény megbízott rektorának a MAB-hoz eljuttatott észrevételei szerint – 2010. augusztus 27-én módosították a Szervezeti és Működési Szabályzatot. E szerint egy rektorhelyettes bízható meg a főiskolán, aki általános hatáskörrel helyettesítheti a rektort; megszüntették a Rektori Tanácsot és az intézeti tanácsadó testületeket, a Művészeti Intézet elnevezését pedig Művészetközvetítő Intézetre módosították.

bővülő nemzetközi kapcsolatokat és az egyre hangsúlyosabb marketing tevékenységet önálló feladatkörrel rendelkező munkatársak látják el.

A döntéshez szükséges információk, az igények és elvárások, a szakmai észrevételek formális és informális csatornákon egyaránt eljutnak az érintettekhez.

A folyamat formális csatornái:

- a Szenátus határozatai, értékelései, a főiskolai vezetésnek az üléseken megfogalmazott elvárásai,
- Rektori Tanács ülésén kialakított állásfoglalások, elhangzó javaslatok, vélemények,
- Intézeti Tanácsok döntései, javaslatai,
- Tanácsadó Testületek ülésein megfogalmazott javaslatok,
- gyakorlóléhelyet biztosító intézmények észrevételei,
- záróvizsgaelnökök szóbeli és írásbeli véleményei,
- végzett hallgatók véleményei (visszacsatolások, szakmai fórumok),
- szakmai szervezetek észrevételei, ajánlásai,
- sajtó.

A fenti módokon szerzett szakmai észrevételek eljutnak a főiskola munkatársaihoz:

- vezetői értekezleteken (hetente),
- az intézeti és szakcsoport-értekezleteken,
- összdolgozói és oktatói-kutatói értekezleteken,
- a Tudományos Bizottság ülésein,
- a Minőségbiztosítási Bizottság ülésein,
- az értekezletekről és ülésekről készített jegyzőkönyvek alapján.

Az igények és elvárások begyűjtése kompetens szakemberektől történik, elsősorban a felhasználói szféra és a gyakorlóléhelyet biztosító intézmények munkatársainak véleménye alapján.

A szakmai észrevételek elemzésére vezetői körben kerül sor. Az elemzések éves szinten – a Rektori Tanács és az Intézeti Tanácsok véleménye, valamint bizottsági észrevételek alapján – a Szenátus elé kerülnek tantervi módosítási, vagy egyéb javaslatok formájában.

A főiskola rendszeres kapcsolatot tart a gyakorlóléhelyeket biztosító intézmények munkatársaival. A gyakorlóléhelyeket biztosító intézmények a hallgatók megmérettetésének lehetősége mellett – a munkaerőpiac szereplőiként – a végzett hallgatók potenciális leendő munkaadói is. Ezzel összefüggésben megvalósításra váró feladat a felhasználói szférának az intézményre vonatkozó jövőbeli igényei rendszeres, írásos-kérdőíves vizsgálata.

A szervezeti és irányítási struktúra differenciáltabbá válásával a főiskola formalizáltabbá és dokumentáltabbá tette működését. A Szervezeti és Működési Szabályzat és más szabályzatok egyértelműen rögzítik a különböző szervezeti egységek/vezetők és testületek feladatkörét, döntési kompetenciáit. A területek, bizottságok többsége ügyrend alapján működik. Nemcsak a főiskolai tanácsi, illetve szenátusi ülésekről készül kötelező jelleggel jegyzőkönyv, hanem Rektori Tanács, Intézeti Tanácsok, Tanácsadó Testületek, Bizottságok üléseiről is. A rektori és egyéb vezetői értekezleteken elhangzottakat emlékeztető rögzíti a kiadott feladatok, felelősök és határidők megjelölésével. A vezetői információáramlás folyamatos biztosítására a testületi munkarendek a belső hálózaton hozzáférhetőek. Ennek alapján folyamatosan nyomon követhetők a döntési szintek, a döntéshozó kompetenciája az adott feladatban, valamint a döntést követő intézkedések.

A szervezeti felépítéssel kapcsolatos észrevételeket és javaslatokat lásd a II.1.8. pontban.

II.1.4. A Szenátus működése, a nyilvánosság

Az új felsőoktatási törvény hatályba lépésével összefüggésben 2006. március 1-jétől a Szenátus a főiskola legfőbb döntéshozó szerve. A Szenátus tagja hivatalból a rektor, a fenntartó képviselője és az intézetigazgatók (2 fő). Választott tagjai: 3-3 fő oktató az Intézetek részéről, 1 fő egyéb foglalkoztatott és a HÖK választott képviselői (a vonatkozó szabályok értelmében 4 fő), összesen 15 fő. A Szenátus állandó meghívottai a Felügyelő Bizottság tagjai, a rektorhelyettesek, a főtitkár, a Rektori Hivatal vezetője, a Tanulmányi Hivatal vezetője, a Gazdasági Hivatal vezetője, a Minőségbiztosítási Bizottság elnöke és a rektor tanácsadói. A Szenátus a munkáját az SZMSZ-ben foglalt jogkörök alapján, ügyrendje szerint végzi. A szenátus titkára a főtitkár, aki koordinálja és szervezi a szenátusi üléseket, felel a döntéseket előkészítő előterjesztések szakszerű elkészítéséért.

A döntés-előkészítés és döntéshozatal mechanizmusa

Az intézményi működés kiemelt eleme az alapítóval, illetőleg a mindenkori fenntartóval kiépített sokoldalú kapcsolat és együttműködés. E kapcsolatrendszer a főiskola alapidokumentumai (Alapító Okirat, Szervezeti és Működési Szabályzat) úgy szabályozták, hogy az egyidejűleg biztosítsa az alapítói-fenntartói szándékok megvalósulását, a fenntartói jogok és kötelezettségek érvényesülését, valamint a főiskola döntéshozatali autonómiáját.

A Szenátus féléves ülésterv alapján végzi tevékenységét, az SZMSZ-ben meghatározott kérdésekben a fenntartóval egyetértésben hozza meg döntéseit, illetve az SZMSZ-ben meghatározott dokumentumokat (pl.: költségvetés, beszámoló) benyújtja a fenntartónak jóváhagyásra. A fenntartó e dokumentumok megtárgyalásakor értékeli a főiskola tevékenységét. A Szenátus ülései – a főiskola Szervezeti és Működési Szabályzatában rögzített eseteket leszámítva – nyilvánosak. Hasonlóképpen nyilvánosak és hozzáférhetők a Szenátus határozatai, ezzel is segítve annak az átláthatósági kötelezettségnek a megvalósítását, amit a főiskola közhasznú szervezetként való működése megkövetel.

Döntési hatékonyság, ellenőrzési és értékelési rendszer

A stratégiai, illetve egyéb nagy jelentőségű döntéseket az intézmény vezetése a fenntartóval közösen, vele konzultálva hozza meg az Alapító Okiratban és szabályzatokban rögzítettek szerint. A főiskola fejlődésének első időszakában a döntések centralizáltabbak voltak, mert a különböző testületek csak fokozatosan alakultak meg, illetve kezdték el ténylegesen meghatározni feladatkörüket és döntési kompetenciájukat.

A döntések decentralizálását az is lehetővé tette, hogy az elmúlt évek során a főiskola kialakította és kipróbálta szabályrendszerét. A szabályzatok kidolgozásakor nem volt saját tapasztalat abban a tekintetben, hogy egy-egy szabály hatálya alá milyen esetek tartoznak. Így előfordult, hogy az adott szabály bizonyos esetekre nem adott választ, ezért ezekben egyedi döntést kellett hozni. A tapasztalatok felhalmozódása révén a főiskola el tudta végezni a szabályzatok szükséges módosításait – amelyek természetesen a jogszabályi környezet változását is követték –, ami minimálisra csökkentette az egyedi döntést igénylő kérdések számát, különösen a hallgatói tanulmányi kérdésekben.

A főiskola kialakított szervezete és vezetési rendszere, a formai és jogszabályi előírásoknak megfelelő szabályozási rendszere egészen a művészetközvetítési szakokon a képzés feltételei miatt 2009-2010-ben zajló válságig biztosította az intézmény stabil alapokon álló, szükség esetén azonban a „környezeti változásokhoz” rugalmasan alkalmazkodó működését.

A főiskola gazdálkodásának fontosabb eredményei

A főiskola pénzügyi döntései a belső szabályozásnak megfelelően történnek. A legfontosabb pénzügyi döntést a Szenátus hozza meg az éves költségvetés elfogadásával. Minden olyan,

pénzügyi helyzetet érintő lényeges kérdésben, amely a költségvetést módosíthatja, a Szenátus hoz döntéseket; mint pl. a költségtérítés és egyéb díjtételek meghatározása, új képzések és forrásuk elfogadása. A Szenátus pénzügyi kérdésekben hozott döntéseit mindig megelőzi a fenntartóval történő egyeztetés. A főiskola és az új fenntartó közötti kapcsolatrendszer új alapokon van kialakulóban. A működés finanszírozása a költségvetés számain nyugszik, a rektor kizárólagos utalványozásával, pénzügyi jóváhagyásával.

A főiskola finanszírozási forrásai, a bevétel szerkezete:

- költségtérítésből származó bevételek (kb. 49%)
- képzési támogatás az állami finanszírozott hallgatók után (kb. 20%)
- hallgatói juttatásokhoz nyújtott támogatás (kb. 4%)
- szakképzési hozzájárulásból megszerzett támogatás (kb. 5%)
- vállalkozási bevétel (kutatás, egyéb vállalkozási bevétel kb. 2%)
- fenntartói támogatás (először 2009-ben 20%)

A megszerzett bevételek felhasználása, a működési költségek szerkezete:

- bérköltség (kb. 60%)
- épület bérleti díja (kb. 15%)
- könyvtárszolgáltatás díja (kb. 5%)
- hallgatói juttatások kifizetése állami finanszírozott hallgatóknak (kb. 4%)
- intézményi ösztöndíj költségtérítéses hallgatók számára (kb. 1%, a belső szabályzat szerint)
- egyéb fenntartási, karbantartási, üzemeltetési kiadások (kb. 14,4%)
- a képzés, oktatás költsége (jelenleg kb. 0,6%)

II.1.5. Intézményi szintű szolgáltatások

A főiskolán rendelkezésre állnak az alapvetően szükséges tanulástámogatási eszközök és hallgatói szolgáltatások. Ezeknek a színvonala azonban nem egyenletes. Az oktatáshoz közvetlenül kapcsolódó szolgáltatások általában megfelelő ellátás biztosítására képesek. Azonban ezen a területen is szükséges a minőség javítására, illetve fenntartására irányuló intézkedések megtétele. Egyes kiegészítő szolgáltatások további fejlesztést indokolnak.

II.1.6. Belső információs rendszer

Az információ áramlásának, valamint az egyes szervezeti egységekre vonatkozóan az adatok és információk gyűjtésének és feldolgozásának rendje szabályozott. A döntéshozatalhoz szükséges tájékoztatási és elemzési rendszer betölti feladatát. Az adatok naprakészége javítást igényel, hiszen a főiskolának rendszeresen, jó színvonalon teljesítenie kell folyamatos adatszolgáltatási kötelezettségét.

II.1.7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása

A felsőoktatási törvény részletes szabályokat és kötelezettségeket tartalmaz a nyilvánosság biztosítására vonatkozóan az intézményi működés meghatározott területein (pl. előadások, vizsgák, a Szenátus üléseinek nyilvánossága). Ezek az előírások tételes megfogalmazást kaptak a főiskola dokumentumaiban, szabályzataiban.

Alapító Okirata szerint a főiskola közhasznú intézményként működik. E státust a felsőoktatásról, illetve a közhasznú szervezetekről szóló törvény olyan kötelezettségekhez köti, amelyek biztosítják az intézmény működésének nyilvánosságát.

Ilyen többek között:

- a főiskola évente közzéteszi közhasznúsági jelentését és éves beszámolóját;
- a Szenátus ülései nyilvánosak;

- a főiskola olyan nyilvántartást vezet, amelyből a Szenátus döntéseinek tartalma, időpontja és hatálya, illetve a döntést támogatók és ellenzők számaránya megállapítható;
- a főiskola a honlapján közzéteszi belső szabályzatait, amely tevékenysége révén az intézmény működésének és a szolgáltatások igénybevételi módjának nyilvánossága biztosított;
- az iratkezelés belső szabályai megfelelnek a közhasznú szervezettel szemben a nyilvánosság tekintetében támasztott követelménynek;
- a főiskola biztosítja a működésével kapcsolatos iratokba való betekintés jogát.

A főiskola vezetése fontosnak tartja az intézmény oktatási, tudományos kutatási és művészeti tevékenységének igényes, pozitív, korszerű megjelenítését. A bemutatók (nyomtatott-írott, illetve képi-digitális anyagok) a felhasználóknak, a jelenlegi és a leendő hallgatóknak, partnereknek, érdeklődőknek szólnak. Tájékoztatást adnak a főiskola egészét és intézeteit illetően a választható szakokról és a szakirányú oktatásról, a hallgatói életről.

A nyilvánosság biztosítása és a közvélemény tájékoztatása nemcsak külső kötelezettség, de intézményi érdek is. Az intézményről történő folyamatos és hiteles információszolgáltatás fontos bizalomépítő tényező. Ennek napjainkban a legfontosabb eszköze a főiskola honlapja. Tekintettel azonban arra, hogy a jelenlegi honlap kapacitása nem elegendő az új arculat kidolgozására, stabilabb és nagyobb kapacitású, rugalmasabb és biztonságos informatikai háttérrel rendelkező új oldalt kell létrehozniuk. Az új honlap nemcsak formai-megjelenési megújulást kell hogy jelentsen, hanem tartalmi is.

Az intézmény eleget tesz a közhasznúságból eredő kötelezettségeinek. A közvélemény tájékoztatása a médián és a honlapon keresztül jónak értékelhető. A nyilvánosság tájékoztatásának eredményét azonban a különböző mennyiségi mutatókon – pl. nyilatkozatok, interjúk száma – túl a főiskola helyzetét, pozícionáltságát megjelenítő egyéb értékelések – felvételi statisztikák, (első helyes) jelentkezések száma – által is mérni lehet.

II.1.8. Összefoglaló vélemény, javaslatok

- 1.) A főiskola szervezeti ábrája egy „túlvezetett intézmény” képét tárja elénk, ahol – legalábbis az ábra szerint – a rektor „agyondolgozza magát”. A vezetési szintek száma még elfogadható lenne, de mivel a rektorhelyettesek funkció nélküli megbízással „csak alkalmilag” – mondhatni protokolláris alapon, döntési és felelősségi jogkör nélkül – helyettesítik a rektort, ezért számuk sok, vagy ha szükséges, akkor pedig feladat- és hatáskört kellene „alájuk” rendelni. Az is nehezen érthető, hogy a főtitkár tulajdonképpen mit is csinál. A szervezeti ábrák nem szoktak szakokat felmutatni, ezek nem ide illő elemek. (Nem beszélve arról, hogy miért csak az alapszakok szerepelnek a felsorolásban?) Nem érthető, hogy a rektori tanácsadók miért nem a Rektori Tanács tagjai. A szervezeti ábra intézetnek nevezi mindkét képzési terület „tantestületét”, melyek létszáma nagyságrendben különbözik egymástól. A nagyobb létszámú intézet is csak legfeljebb egy nagyobb létszámú tanszék kereteit tölti ki. Ha ezen már nem lehet változtatni, akkor a Művészeti Intézet megnevezése helyesen Művészetközvetítési Intézet. A felesleges párhuzamosságot az jelzi, hogy az intézetek mindegyikének még „tanácsa” is van.
- 2.) Az intézményben tanuló hallgatók (bizonyos esetekben az érdeklődők) számára a képzési ajánlat közzétételekor – a papíralapú dokumentumok mellett – biztosítani kell a mintatantervek, illetve a tantárgyi útmutatók és tantárgyleírások részletes – adott esetekben a honlapon, vagy a látogatás időpontjában még nem létező intranet hálózaton történő – megismerésének lehetőségét. A főiskola jelenlegi gyakorlata nem minden tekintetben felel meg az Ftv-ben írtaknak.

A látogatás során az akkori megbízott rektor ígéretet tett ennek a honlapon történő pótlására illetve javítására, valamint az intranet hálózat létrehozására.

- 3.) Az intézmény közhasznú szervezetként működik, ezért a közhasznúságról szóló hatályos jogszabályok szerint meghatározott kötelezettsége van pl. a szenátusi határozatok közzététele tekintetében: a közfeladatot ellátó – tagsággal nem rendelkező – intézménynek a közhasznú tevékenysége és gazdálkodása legfontosabb adatait honlapján is nyilvánosságra kell hoznia. Továbbá a közhasznú szervezet működésével kapcsolatosan keletkezett iratokba – előzetes regisztráció alapján, 30 napon belül – bárki betekintést nyerhet az intézmény megjelölt szervezeti egységénél. Így tehát a szenátusi döntést oly módon kell nyilvánosságra hozni, hogy miközben az megfelelő szintű védelmet nyújt az üzleti titoknak és a személyhez fűződő adatoknak, nem képezi akadályát más, egyébként közérdekű adatok megismerésének.

A látogatás során kiderült, hogy ennek csak részben és nem megfelelő módon tesznek eleget. Az akkori megbízott rektor ígéretet tett ennek pótlására, illetve javítására.

- 4.) Az intézményi önértékelésben említett szakirányú továbbképzések sem az Oktatási Hivatal, sem az intézmény honlapján nem találhatóak, s az intézményi látogatás utáni információ szerint a szakirányú továbbképzés említése elírás volt. Ehelyett a felsőfokú szakképzéseknek kellett volna szerepelniük, melyekből hat van, de csak kettőt (idegenforgalmi szakmenedzser, Európai uniós szakügyintéző) hirdettek 2010-ben. A másik négy (adóigazgatási szakügyintéző, költségvetési gazdálkodási szakügyintéző, pénzügyi szakügyintéző, számviteli szakügyintéző) nem szerepel az aktuális kínálati listán. A regisztrált felnőttképzési tanfolyamok száma három: Animátorképzés I., Felvételi előkészítő (a művészetközvetítés képzési területéhez), Mixer (a felnőttképzés keretében folytatott szakmai képzés).
- 5.) A Szervezeti és Működési Szabályzattal összefüggésben – az Ftv. előírásainak megfelelően – külön szabályzatokban kell összefoglalni
- a foglalkoztatási, illetve hallgatói követelményrendszer alapján: az „Ellenőrzési” rendet,
 - a hallgatói követelményrendszer alapján: a „Tudományos diákkör”, illetve a „Tudományos diákköri tanács működési rendjét”,
 - az Ftv. 3. §-ában felsoroltakkal kapcsolatos eljárásokkal összefüggésben: az „Alírási jogköröket”.
- 6.) A belső ellenőrzés megszervezését és működtetését a felsőoktatásról szóló hatályos törvény [29. § (3) bekezdés] a rektor feladatává teszi, illetve a 29. § (4) bekezdés a rektor „meghatározott jogkörét esetenként vagy az ügyek meghatározott körében helyettesére vagy az intézmény más alkalmazottjára átruházhatja”. Erről a fenntartónak, illetve a Szenátusnak – az SZMSZ-ben – rendelkeznie kell.

II.2. Oktatás, kutatás a gazdaságtudományok képzési területen

II.2.1. Oktatásszervezési koncepciók és tervek, megalapozottság, időtállóság

A képzési program folyamatmenedzselése

A főiskolán jelenleg a **gazdaságtudományok képzési területéhez tartozó két alapképzési szakon** (turizmus-vendéglátás, valamint gazdálkodási és menedzsment), valamint felsőfokú szakképzések keretében folyik az oktatás mintegy 1200 hallgatóval és 45 oktató tevékeny részvételével. A főiskola oktatási kínálatába tartozik továbbá több felnőttképzési tanfolyam.

A gazdaságtudományok képzési területen az oktatás és kutatás személyi feltételei csak részben adóttak, az infrastrukturális feltételek rendelkezésre állnak.

Felvételi stratégia

A két alapszakon meghirdetett képzésben nappali és levelező tagozaton, államilag támogatott, valamint költségtérítéses formában folyik a képzés. A 2006/2007. tanévtől kezdődően a turizmus-vendéglátás alapképzési szakon a nappali tagozaton az egyes évfolyamok átlagos hallgatói létszáma 105 fő, a levelező tagozaton 55 fő. Ugyanez a gazdálkodási és menedzsment alapképzési szakon a nappali tagozaton 40 fő, a levelező tagozaton pedig 45 fő.

2009-ben a *turizmus-vendéglátás* alapszakon az ANA képzésben 398, az ANK képzésben 173, az ALA képzésben 396, az ALK képzésben pedig 160 volt a felvételi minimális ponthatár.

Ugyanez a *gazdálkodási és menedzsment* alapszakon: az ANA képzésben 385, az ANK képzésben 186, az ALA képzésben 396 és az ALK képzésben 197 pont volt.

Az intézmény a munkaerőpiacon megjelenő igényekre megfelelő érzékenységgel, új szakok és képzési formák (pl. felsőfokú szakképzés) indításával reagált. Mindez megköveteli az oktatói állomány folyamatos fejlesztését, képzését, a tudományos fokozatok megszerzését. Az oktatási feladatok szervezettek, áttekinthetők és nyomon követhetők. A feladatkörök, a tevékenységek, a végrehajtók, a közreműködő szervezeti egységek és az ellenőrzés gyakorisága pontosan meghatározott.

II.2.2. Oktatásszervezési dokumentumok, rendszerek

A HJF Szervezeti és Működési Szabályzatához kapcsolódóan minden tekintetben megfelelő, így a jogszabályokkal is harmonizáló Tanulmányi és Vizsgaszabályzat, valamint Térítési és Juttatási Szabályzat van érvényben.

A Főiskolán használt elektronikus tanulmányi rendszer a NEPTUN.

II.2.3. Az oktatói munka hallgatói véleményezése és hatása

Az oktatói munka hallgatói véleményezése a HÖK koordinációjával folyik, és a felmérésre első alkalommal a 2009/2010. tanév tavaszi félévében került sor. Az első véleményezési folyamatban a hallgatók döntően elégedettek voltak az oktatókkal, különösen felkészültségükkel.

Az OHV-eredmények szervezett visszacsatolási rendszere még nem alakult ki, így annak sem az önértékelésben, sem az oktatói munka értékelésében betöltött szerepe nem mérhető.

II.2.4. Tankönyv, jegyzet, segédanyagok

Az oktatók tantárgyi adatlapot készítenek, amely a programmal, a követelménnyel kapcsolatos információkat tartalmazza. Ezek között szerepel a kötelező és az ajánlott szakirodalom is. Megállapítható, hogy a tantárgyakhoz ajánlott tankönyvek a legismertebb és a legtöbb felsőoktatási intézményben is használt magyar nyelvű források. A tankönyveket oktatási segédanyagok egészítik ki.

Az alapvető tankönyvek a HJF könyvtárában kellő példányszámban megtalálhatók. A könyvtár nyilvános szakkönyvtár, amely 25 férőhelyes olvasóteremmel rendelkezik. Az állományból 5566 db könyv a közgazdaság- és jogtudomány, az idegenforgalmi, szállodai ismeretek területéről származik.

A főiskola önálló könyvekkel, jegyzetekkel is rendelkezik.

II.2.5. A személyi feltételek folyamatos biztosítása

A MAB 2005-ben hozott határozatával támogatta a *turizmus-vendéglátás* alapszak indítását, de nem támogatta a *gazdálkodási és menedzsment* alapszak indítását. Ennek döntően az volt az oka, hogy nem volt kellő számban biztosítva a szakhoz szükséges, a szak profiljához szorosan kapcsolódó, kutatásban is aktív oktatói gárda.

A *gazdálkodási és menedzsment* alapszak akkreditációs értékelését a MAB az intézményakkreditációs eljárással párhuzamosan újra elvégezte. A monitorvizsgálat megállapításai szerint a helyzet 2010-re a személyi feltételeket illetően változott ugyan, de még mindig **nincs kellő számban** biztosítva a jelzett szakhoz szükséges, a szak profiljához szorosan kapcsolódó, az intézményhez hosszabb ideje kötődő, a tudományos minősítettségi kritériumoknak megfelelő, kutatásban is aktív személyi állomány.

A Turisztikai és Gazdálkodási Intézetben – tehát a gazdaságtudományok területen - foglalkoztatott **oktatók száma 45 fő**, ebből a teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók száma **29 fő, közülük 13 fő** rendelkezik tudományos minősítéssel.

- Külön-külön vizsgálva a turizmus-vendéglátás alapszakon az alapozó törzstantárgyak **12 fő** előadójából 11 fő teljes munkaidejű oktató, közülük **9 fő** rendelkezik tudományos minősítéssel. A szakmai törzstantárgyak 6 fő előadója közül 4 fő teljes munkaidejű és 3 fő tudományosan minősített,
- a gazdálkodási és menedzsment alapszakon az alapozó törzstantárgyak 12 fő előadójából **11 fő** teljes munkaidejű oktató, közülük **9 fő** rendelkezik tudományos minősítéssel. A szakmai törzstantárgyak 8 fő előadója közül 7 fő teljes munkaidejű és 5 fő tudományosan minősített.

Megjegyezzük, hogy több oktató mindkét szakon oktat.

II.2.6. Infrastrukturális feltételek

Az intézmény oktatási és kutatási stratégiájához viszonyítva kiváló infrastrukturális feltételekkel rendelkezik. Maga a tanulmányi épület is minden tekintetben megfelel a hallgatói létszámoknak, a képzési formáknak. Két nagyelőadó (300 és 350 fős) és két 95-95 fős előadó került kialakításra. Ehhez jön a 11 db 40-55 fős szemináriumi tanterem. Minden tanteremben írásvetítő és beépített projektor található.

A három számítógépes teremben, laborban 30-30-10 munkaállomás található. Az alapvető szoftverek mellett szállodai, utazási, irodai, ügyviteli és gazdasági elemző szoftverek is megtalálhatók.

A könyvtárban a szakkönyvek mellett 20 folyóirat is rendelkezésre áll.

A Főiskolának együttműködési megállapodása van az Óbudai Sport- és Szabadidő Központtal, így a hallgatók 3 éven keresztül vesznek részt a kötelező testnevelési foglalkozásokon.

A HJF saját kollégiummal nem rendelkezik, de együttműködési megállapodása van egy közeli kollégiummal megfelelő számú férőhely biztosítására.

II.2.7. A hallgatók tudásának, készségeinek, ismereteinek mérése (számonkérés, vizsgarendszer, szakdolgozati rendszer, záróvizsgáztatás)

Egyértelműen szabályozott a számonkérések rendszere a TVSZ-ben, amely a főiskola honlapján nyilvánosan is hozzáférhető. A szorgalmi időszakban az ismeretek mérésére a zárthelyi dolgozatok, az évközi beszámolók és a gyakorlati jegyek megszerzésének követelményei szolgálnak.

II.2.8. A szakok, szakirányok koordinációja és együttműködése

A főiskola 2006 szeptemberében indította el a turizmus-vendéglátás alapképzési szakot (rendezvényszervezés, szállodai menedzsment, városi-térségi turizmus szakirányokkal), és a gazdálkodási és menedzsment alapképzési szakot (kis- és középvállalkozások, vállalkozások nemzetközi környezetben, üzleti kommunikáció szakirányokkal).

A szakok mintatanterve alapján megállapítható, hogy a két szak hallgatói az első három félévben közösen ugyanazokat a tantárgyakat tanulják.

II.2.9. Javaslatok

- 1.) Az OHV-vel kapcsolatban javasoljuk annak megfontolását, hogy a hallgatók a kérdőívet a számonkérést követően töltsék ki, így lehetőség nyílna ennek véleményezésére is. Ehhez természetesen a kérdőívet egy harmadik kérdéscsoporttal is bővíteni kellene.

Javasoljuk, hogy a kérdőív szöveges megjegyzésekre is adjon lehetőséget. Felhívjuk a figyelmet arra is, hogy a 4-5 éve forgalomban lévő NEPTUN-verziók az OHV elektronikus kezelését és kiértékelését is biztosítják.

Szükségesnek tartjuk, hogy az eredmények visszacsatolásának rendszere egyértelműen kidolgozott legyen.

- 2.) A publikációs tevékenység az oktatói munka értékelésében a jövőben is meghatározó szerephez jut, ezért javasoljuk, hogy a publikációkat a nemzetközi tudományos gyakorlatnak megfelelően tartsák nyilván:

- Könyv, könyvrészlet, egyetemi-főiskolai jegyzet,
- Lektorált folyóiratcikkek (Web of Science, Scopus adatbázisokban szereplő, külföldön megjelent idegen nyelvű, Magyarországon megjelent idegen nyelvű és magyar nyelvű),
- Nem lektorált folyóiratcikkek,
- Nemzetközi részvételű konferencián megjelent idegen nyelvű előadás,
- Helyi részvételű konferencia kiadványban megjelent idegen nyelvű előadás.

Magyar nyelvű kiadványban megjelent konferencia-előadás.

II.3. Kutatás - fejlesztési - innovációs stratégia és gyakorlat

II.3.1. A HJF K + F + I oktatási-fejlesztési stratégiája

A HJF írásban rögzített stratégiával rendelkezik, amely az oktatási fejlesztések (Of) elemével is rendelkezik. Alapvető célkitűzésként jelenik meg, hogy a főiskola a gazdaságtudományok területén magas színvonalú képzést valósítson meg, annak tudományos háttére igazodjon a legfrissebb kutatási eredményekhez, és oktatói igazolhatóan tudományos kutatói és publikációs tevékenységet végezzenek.

A Főiskolán 2009-ben jött létre az összehangolt és egységes kutatás- és tudományszervezés, valamint az oktatásfejlesztés szabályozási rendszere. Ekkor került sor tudományos rektorhelyettes kinevezésére, és így létrejött az albizottságok között a Tudományos Bizottság. Kidolgozták, és írásban is rögzítették a stratégia főbb elveit és elemeit.

A fontosabb alapelvek:

- Intézményi szinten egységes kutatás-fejlesztés, tudományszervezés.
- Intézményi együttműködésre épülő folyamatos pályázati tevékenység.
- Együttműködés a gazdasági szféra szereplőivel.
- Belső normatív kutatástámogatási rendszer.

- A tudományos fokozatszerzést elősegítő rendszer.
- PhD témaválasztások és TDK kutatások összehangolása.
- A kutatási eredmények hasznosítása az oktatásban.
- Szellemi Tulajdon Védelmi Szabályzat elfogadtatása.²

A stratégia megvalósulását szolgáló fontosabb elemek:

- Kutatás-fejlesztési ösztönzési rendszer (belső normatív pályázati mechanizmus).
- Publikációs tevékenység belső bemutatása, összehasonlítása.
- Komplex Hallgatói és Tanári Szolgálat (diplomás pályakövető rendszer, alumni-szolgalat, hallgatói humánszolgalat, kapcsolati szolgáltató rendszer, kortárs-segítő, mentori és tehetségfejlesztési szolgálat) amelynek teljes kiépítésére TÁMOP pályázatot nyújtottak be.
- Saját digitális tudásbázis, jegyzet- és könyvkiadás.
- E-learning és Távoktatási Iroda.
- TDK kutatások koordinálása.
- Művészeti Tudományos Műhely működtetése.
- Speciális Közgazdasági és Turisztikai Fejlesztő Műhely működtetése.

II.3.2. Fő kutatási területek, eredmények, publikációk

Intézményi szintű stratégiai kutatások folynak az alábbi területeken:

- A globalizáció hatása az egyénre, a gazdaságra és a társadalomra, globalizáció és nemzetgazdaság.
- Az üzletember személyisége és társadalmi környezete.
- Munkaerőpiaci felmérés és turizmus.
- Kis és közepes vállalatok létrehozása, irányítása.
- Hallgatóiattitúd-vizsgálat és továbbtanulási aspirációk.
- Üzletasszonyi – női karrier.
- Rurális-, öko- és örökségturizmus fejlesztési stratégiák.
- Nemzetközi gazdasági kapcsolatok – a Nemzetközi gazdálkodási alapszak megalapozása, oktatás-fejlesztés-kutatás.
- A nyelvoktatás megreformálása – a szakfordítói képzés megalapozása.
- Pedagógiai innováció és tanári modul-fejlesztés.

A főiskola oktatói jelentős számú publikációval rendelkeznek. 2004-2009 között 18 könyvet, 44 tanulmányt, 62 szakcikket és 8 főiskolai jegyzetet jelentettek meg. 2010-re 8 kötet, 6 jegyzet és 10 tanulmány megjelentetését tervezik.

II.3.3. Pályázati tevékenység

A Harsányi János Főiskolán megalakulása óta folyik pályázati tevékenység. Így pl. 2006-tól a Leonardo Mobilitás Programban vettek részt, 2006-2007 között konzorciumi tagként HEFOP pályázatban indultak. 2008-2009 között az MTA-MEH Stratégiai Kutatások keretében végeztek kutatásokat, és az eredményeket publikálták is.

² A megbízott rektornak a MAB-hoz eljuttatott észrevételei szerint 2010. május 5-én elfogadták a Szellemi Tulajdon Kezelési és Védelmi Szabályzatot.

II.3.4. Tudományos események, rendezvények. A hallgatók tudományos tevékenysége, TDK

A HJF megalakulása óta több tudományos konferenciát is szervezett. Ezek közül megemlíjtjük az MTA-val 2006-ban közösen rendezett „A globális felmelegedés gazdasági és jogi következményei” c. rendezvényt, 2008-ból a Közgazdász Hallgatók Tudományos Tanácskozását és a 2010-es Vállalkozásbiztonsági Konferenciát.

Továbbá:

- *Harsányi János Főiskola Tudományos Nap (2004 óta).* A főiskolai rendezvények a Harsányi János Nobel-díjas közgazdásznak szentelt emléknappal kezdődtek, amely később már Tudományos Nappá alakult át, ahol meghívott előadók osztották meg kutatásaikat a nagyközönséggel, később a főiskola oktatói ismertették vizsgálati témájuk eredményeit, az általuk oktatott tárgyak és azok aktualitásainak kapcsolatait, hatásait.
- *Egyéb rendezvény, konferencia.* Az egyéb rendezvények között a Tudományos Napokon túl olyan különleges, a főiskola profiljához a turisztikai képzésen keresztül kapcsolható esemény is lezajlott, mint a Borlovagrendhez kötődő rendezvény, továbbá a főiskola falain kívül a Magyar Tudományos Akadémiával közösen megrendezésre került, a globális felmelegedés következményeiről szóló konferencia.
- *HJF Tudományos Diákköri Konferencia.* A főiskola életében fontos eseményt első ízben 2005. márciusában rendezték, a másodéves hallgatók vettek részt. A későbbiekben más másod- és harmadéves hallgatók egyaránt indultak a konferencián. Így vívták ki néhányan az OTDK-n való részvételt, és ott mindig sikerült eredményt elérniük.

II.4. Oktatás, képzés a művészetközvetítés képzési területen

II.4.1. A művészetközvetítési alapképzésről

A művészetközvetítési szak-struktúra kialakításánál meghatározó szempont volt, hogy az alapfokú művészképzés nélkülözi a specializált ismeretekkel rendelkező vizuális szakembereket, akik oktatóként vagy gyakorlatvezetőként képesek „közvetíteni” szaktudásukkal az arra alkalmas művészeti területeket.

A művészetközvetítési képzés célja, hogy az alapszokról kikerültek egy-egy vizuális szakterületre felkészítetten munkát tudjanak vállalni, illetve a megszerzett szakmai tudást tovább tudják adni, közvetíteni, vagy a vizuális kultúra mesterszakon továbbtanulva, tanárrá válhassanak. Fontos, hogy ezek a szakok önálló BA szintű kimenetet biztosítsanak, és legyen bennük professzionális művészek által tanított olyan alkotói modul, mely a legtehetségesebb hallgatók számára biztosítja a művész mesterképzésbe való bejutást.

A művészetközvetítési képzés jellemzően kiscsoportos gyakorlati foglalkozásokra épül, az általános elméleti és a szakelméleti tananyag a szakma minél magasabb szintű gyakorlását hivatott segíteni. A műtermi gyakorlatok biztosítják azon technikai ismeretek elsajátítását akár hagyományos eszközökkel, akár korszerű technikai eszközök alkalmazásával, amelyek szakirányok műveléséhez, illetve átadásához, oktatásához szükségesek. A tervező tanárok és szakoktatók irányításával folyó gyakorlatok lehetőséget adnak a különböző anyagok, megmunkálásuk és feldolgozásuk alapvető ismereteinek elsajátítására, felkeltik az anyagok és megdolgozásuk iránti érdeklődést, és megteremtik a kreatív kísérletezés feltételeit.

A művészetközvetítési szakok anyag-, eszköz- és infrastrukturális igényeit, valamint ezek folyamatos szinten tartását tekintve (minimum a középfokú művészeti képzés, ill. OKJ

képzések előírási szintjén), azok meglehetősen költségesek. Ennek következtében például Kézműves képzésre csak két intézmény: a HJF és Szombathelyen a Nyugat-magyarországi Egyetem Művészeti Nevelés- és Sporttudományi Kar Művészeti Intézete vállalkozott.

Általánosságban is megállapítható, hogy a művészetközvetítési területen folyamatosan növekszik a képzések száma, miközben az államilag támogatott férőhelyek száma csökken, de különösen érvényes ez a HJF művészetközvetítési képzéseire, ahol a 2009/2010-es tanévben mindösszesen 7 hallgató képzése volt államilag támogatott.

II.4.2. Művészetközvetítési területen folyó alapképzés a Harsányi János Főiskolán

A Harsányi János Főiskola a 2008/2009-es tanévben kezdte meg a *kézműves* szakon az alapképzést 5 államilag finanszírozott és 27 költségtérítéses hallgatóval. A képzés az intézményben előzmény nélküli volt. Az addig két szakos (gazdálkodási és menedzsment, turizmus-vendéglátás) főiskola oktatói kapacitását és infrastrukturális lehetőségeit figyelembe véve, valamint a MIOK kerámia-, filmnyomó- és szövőműhelyére alapozva határozták el a képzés indítását. Az indításhoz a képzés igényeinek megfelelő számú minősített oktatót alkalmaztak, valamint az infrastruktúrát is bővítették. A Művészeti Intézetnek a HJF akkori főépületéhez (Budapest XIII. Szent László u. 59-61.) közel, az Üteg u. 30. sz. alatti, korábban is oktatási célú épületben 3573 m² -t biztosítottak, amely a kézműves alapszak mellett a 2009/10-es tanévben elindított *elektronikus ábrázolás* és *környezetkultúra* alapszakok nappali és levelező hallgatóinak is helyt adott.

A MAB 2009-ben párhuzamos programakkreditációs eljárásban értékelte oktatásukat, és eredményeit tekintve kiemelkedőnek minősítette azt a *kézműves* képzés területén. Kiemelten értékelte a szakok, szakirányok közös alapképzésére tervezett együttműködést, amely színesebb, tartalmasabb képzést biztosíthat, felkészültebb, szélesebb látókörű szakembereket, valamint az átlagosnál jobb nyelvi képzés lehetőségét. A 2009. évi párhuzamos programakkreditációs eljárás idején induló, de a képzési célt színesen és dinamikusan megvalósító oktatás, fejlődő infrastruktúra, kiváló hallgatói és oktató szakmai teljesítmény volt jellemző. A Művészeti Intézetnek az intézmény-látogatás idején 88 nappali és 25 levelező hallgatója volt.

2010. szeptemberétől a *képi ábrázolás* alapszakkal tervezték bővíteni képzési kínálatukat.

A látogatás idején azonban a művészetközvetítés képzési területén az oktatás és kutatás személyi és infrastrukturális feltételei a képzés folytatásához nem álltak rendelkezésre.

II.4.3. Infrastrukturális feltételek megléte, fejlesztés, különös tekintettel a gyakorlati képzésre, valamint a MAB 2009/9/VI. sz. kiegészítő határozata szerint

A művészetközvetítés alapszakokon elméletre épülő gyakorlati oktatás folyik, ezért szükséges a szakos képzéseknek megfelelő infrastruktúra megteremtése és folyamatos fejlesztése. A *kézműves* alapszak indítása eredetileg a HJF tantermeire (Budapest XIII., Szent László u. 59-61.) és a korábbi fenntartó, a MIOK Alapítvány Budapest XIII. Hajdú u. 18-24. alatti műhelyeire volt akkreditálva. A képzést a szintén a MIOK Alapítványhoz tartozó, a Hajdú utcai műhelyekkel szomszédos volt gimnáziumi épületben, az Üteg utca 30-ban kezdték meg. Az épület belső terei, adottságai kisebb átalakításokkal megfeleltek a gyakorlati képzés követelményeinek. Az alapozó képzés során megkezdték a szakirányok eszközigényeinek kielégítését, a műhelyek felszerelését, részben fenntartói finanszírozásban, részben pályázatokból, és a tanárok saját eszközeikkel is hozzájárultak a szakmai oktatáshoz.

2009. július 20-tól új fenntartója lett az intézménynek. Az LSI-HJF Oktatási Kft a 2009/10. tanév elején székhelyére, a Budapest III., Bécsi út 324. alatt található épületeibe helyezte át az elméleti képzéseket. A Művészeti Intézet gyakorlati képzéseinek átköltöztetését az új

telephelyen hiányzó műtermi- és műhelyfeltételek kialakításáig elnapolta, később Kiss István mb. rektor az Üteg utcai épület elhagyásának időpontjának 2010. április 16-át jelölte ki. Ezzel a művészetközvetítési képzés gyakorlati képzését szolgáló infrastruktúra a korábbi helyszínen megszűnt, a Bécsi út 324-ben, a 6. sz. alatti épületben viszont az infrastruktúra kialakítását még csak megkezdték. Itt jegyezzük meg, hogy még a helyszíni látogatás idején sem voltak az iMac számítógépekre installálva a szakmai szoftverek, csak ígéret hangzott el a telepítésükről.

Az új telephelyen megtekintett helyiségek jelenlegi állapotukban az elméleti képzéseknek felelnek meg. A gyakorlati képzések befogadásához még jelentős átalakításokra van szükség. Technológiai terv alapján eszközökkel felszerelni, berendezni kell. A vonatkozó előírások szerint a tűzveszélyes funkcionális egységek – a kerámia-, a festő-nyomó és a modellező műhelyek – elhelyezéséhez tűzvédelmi előírásoknak is meg kell feleltetni az épületet.

A meghirdetett felvételi és a felvételre kerülő új évfolyam, valamint a folyamatban levő képzések évfolyamai képzési programjának infrastrukturális feltételei a látogatás idején még nem álltak rendelkezésre, csak a fenntartói ígéret szintjén léteztek.

II.4.4. A személyi feltételek folyamatos biztosítása

A művészetközvetítési képzés egyik minőségi mutatószáma az, hogy a művészeti modulban hány kredittartalmú ismeret átadását biztosítják DLA fokozattal, illetve művészeti díjjal rendelkező művészek tanárként. Az alábbi összehasonlító táblázat jól mutatja, hogy a HJF „legidősebb” (2 éves) kézműves szakja a személyi feltételeket milyen magas szinten biztosította 2009-ben.

		DLA, vagy művészeti díjas oktatók által oktatott ismeretek kreditszámai	DLA abszolútoriummal rendelkező oktatók által oktatott ismeretek kreditszámai	DLA hallgató által oktatott ismeretek kreditszámai
HJF	kézműves	112	50	4
NyME	kézműves	40	15	

A Művészeti Intézet teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatóinak száma 17 volt, ebből minősített oktató 11, és két, DLA fokozat szerzésen dolgozó oktató. Ezek az adatok a helyszíni látogatás idejére gyökeresen átalakultak, mert az összes oktató megvonta az akkreditációs nyilatkozatát a HJF-től. Később munkaviszonyuk felbontását is kezdeményezték. Ezután a főiskola több új oktatót meghívott, alkalmazásukról azonban a MAB nem kapott megfelelő tájékoztatást.

II.4.5. Felvételi stratégia

A főiskola a művészetközvetítési alapképzésben az elektronikus ábrázolás, képi ábrázolás, kézműves, környezetkultúra alapszakokra hirdetett felvételit. A képzések nappali és levelező tagozaton, államilag támogatott, valamint költségtérítéses formában folynak.

A művészetközvetítési alapszakokra ugyanolyan tehetségmérő gyakorlati felvételit követően lehet bejutni, mint a művészeti alapszakokba. A statisztikákból valószínűsíthető, hogy a művészeti alapszakokból a szűkös létszámkeretek miatt kiszorult jelentkezők biztosítják, hogy a művészetközvetítési szakokon is tehetséges hallgatók adják a képzésben résztvevők nagy részét. Ezért az első helyen jelentkezők száma ebben az esetben nem az intézményi teljesítmény mutatószáma. A képzés minőségére az azonos szakokra jelentkező intézményi mutatószámok összehasonlításából lehet következtetni.

A művészetközvetítési képzés nem piaci orientációjú társadalmi igényt elégít ki. A fizetőképes kereslet ennek megfelelően nem túl nagy, ezért fontos volna az állami normatívával való támogatása.

A művészetközvetítési alapszakok merítési bázisa széles körű, országos jellegű. A 2009-es jelentkezési statisztika alapján a művészetközvetítési képzésekre az országos szintű érdeklődés keretében 46% volt a vidéki jelentkező, arányos megyei eloszlásban (egyedül Vas megyéből nem).

II.4.6. A szakok, szakirányok koordinációja és együttműködése

A főiskolán meglévő és tervezett széles spektrumú képzések lehetővé teszik a társterületek egy-egy tantárgyának áthallgatását és közös team-feladatok megoldását. Ez fontos a képzés gyakorlatában, mert a közös gondolkodás és egymás gondolatainak megismerése nemcsak stimulálóan hat a hallgatóra, hanem képessé teszi arra, hogy később is tudjon csoportban dolgozni, és tudja saját választott szakmájának magas szintű képviselőt ellátni.

Tervezik a *gazdálkodási és menedzsment* alapszakkal közösen létrehozandó ún. inkubátorházak működtetését, ahol a kézműves hallgatók által készített tárgyakat közösen közzgazdászhallgatókkal megtanulják „helyzetbe hozni”, ahol a tárgy eladható árucikké válik.

A *turizmus-vendéglátás* alapszakkal való együttműködés célja, hogy az ott folyó animátor-képzésbe bekapcsolják a kézművességet, elméleti és gyakorlati szempontból is. Ennek eredményeképpen az így képzett idegenforgalmi szakemberek a magyar kultúra egy új minőségi területét ismerik meg és tudják reprezentálni.

II.4.7. Képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése

Bár az intézmény és ezen belül a Művészeti Intézet viszonylag rövid múltra tekinthet vissza, a piaci igényeknek megfelelően folyamatosan bővítették a képzési szerkezetet, a szakok és szakirányok egymásra épülő rendszerét.

II.4.8. A hallgatói teljesítmények értékelése

A hallgatói teljesítmények értékelését a főiskola Tanulmányi és Vizsgaszabályzata (TVSz) tartalmazza. A Szabályzat mindenki számára hozzáférhető a főiskola honlapján a „Szabályzatok” menüpont alatt. A 2003-ban készített TVSZ azonban aktualizálásra szorul, nem szerepelnek benne a művészetközvetítési alapszakok és speciális szakmai értékelésük szabályzata.

II.4.9. Tanulástámogatás, eszközök

A könyvtári állomány komoly hiányossága, hogy a művészetközvetítés képzési területéhez tartozó alapszakok – a 2008/2009-es tanévtől indult kézműves, majd a következő tanévtől kezdődően oktatott elektronikus ábrázolás és környezetkultúra – kiszolgálására még nem készült fel, ezért szakmai informálódási lehetőségeiket a Moholy–Nagy Művészeti Egyetem Könyvtárával kötött megállapodás alapján biztosítják.

II.4.10 Összefoglaló vélemény

A HJF Művészeti Intézetében az intézmény akkreditálhatósága szempontjából:

- Az oktatás két alapfeltétele: az infrastruktúra és a személyi feltételek hiánya ellenére a 2009/10. tanév 2. szemeszterében a tanév befejezése biztosított volt.

- 2010. április 16-án a művészetközvetítési képzés gyakorlati képzését szolgáló infrastruktúra a korábbi helyszínen, az Üteg utcában megszűnt, a Bécsi út 324-ben a 6. sz. épületben pedig még nem volt kialakítva.
- Az oktatás személyi feltételei 2010. március közepe óta nem biztosítottak tantárgyfelelősi szinten, a jelenlegi oktatók kreditjeiket a HJF-től visszavonták, és más intézménynek adták.
- Dr. Kiss István mb. rektor és az LSI-HJF Oktatási Kft. mint fenntartó ügyvezetője, Horváth János szóban többször megerősítette, hogy a főiskola művészetközvetítési szakjain (Kézműves, Környezetkultúra, Elektronikus ábrázolás és Képi ábrázolás szak) a képzést tovább kívánják folytatni.
- Dr. Kiss István mb. rektor a tények ismeretében új tanárokból gondolkodik. Kérdés maradt azonban, sikerül-e a megfelelő infrastruktúrát kialakítani, és a megfelelő számú és minőségű oktatói kart alkalmazni a meghirdetett és indítani kívánt új és bent lévő évfolyamok képzéséhez.
- A gyakorlati képzések befogadásához még jelentős átalakításokra van szükség, és technológiai terv alapján eszközökkel felszerelni, berendezni kell. A vonatkozó előírások szerint a tűzveszélyes funkcionális egységek – a kerámia-, a festő-nyomó és a modellező műhelyek – elhelyezéséhez tűzvédelmi előírásoknak is meg kell feleltetni az épületet.
- A művészetközvetítési alapszakokra tehetségmérő gyakorlati felvételt követően lehet bejutni, ezért fontos, hogy a felvételi eljárást olyan, a szakok területén kompetens művészek bonyolítsák le, akik a képzésben részt vesznek.
- Mivel a fenntartó illetve az intézményvezetés csak szóbeli garanciát adott a szakok korábbi akkreditációs (elsősorban képzési és kimeneti) követelményei szerinti folytatására, továbbá a 2010. évi felvételi eljárásban felvételre kerülő új évfolyam képzési programjának indítására, a MAB az intézményakkreditációs eljárással párhuzamosan elvégezte a művészetközvetítési alapszakok monitoring vizsgálatát.

II.5. A minőségbiztosítás és - fejlesztés értékelése

II.5.1. Minőségpolitika, minőségstratégia és minőségügyi eljárások

a) Minőségpolitika

Az Önértékelés szerint a főiskola a következő alapelvek betartásával kívánja alkalmassá tenni magát (szervezeti működését, dolgozóit) küldetésének megvalósítására:

- célszerűség (a struktúra minden részletében legyen alkalmas a főiskola alap- és kiegészítő feladatainak ellátására),
- hatékonyság (a szervezet felépítése és működése feleljen meg a gazdaságosság és hatékony működés igényeinek),
- minőségbiztosítás (a működés során a szervezet minden tagja számára legyen nyilvánvaló a komplex minőségi szemlélet elmélyítése),
- rugalmasság (gyors alkalmazkodás a váltakozó piaci és szabályozási környezethez, valamint a hallgatók előképzettségéhez és igényeihez)
- szabályosság (a struktúra feleljen meg a törvényi előírásoknak és legyen alkalmas a jogszabályokban megfogalmazott feladatok ellátására),
- szolgáltató-központúság (a szervezet segítse a szolgáltató-központú és hallgatóbarát szemlélet kialakítását és fenntartását).

A HJF minőségpolitikai felfogásmódját jól jellemzi, hogy a befektetett erőforrások, a folyamatok és eredmények átláthatósága érdekében olyan átfogó, a működés minden területén érvényesíthető, indikátorszintig lebontott normatív minőségmodell felépítésében gondolkodik,

amelynek segítségével módszeres folyamat- és rendszerelemzést végezhet, és a vezetői döntéshozatalt folyamatos visszacsatolásokkal támogathatja.

A HJF minőségpolitikai elkötelezettsége kiterjed az MSZ EN ISO 9001:2009 szabvány követelményeinek megfelelő, mindazonáltal az ENQA (ESG) sztenderdekkel és a mindenkori jogszabályi környezettel összhangban lévő minőségirányítási rendszer bevezetésére, működtetésére és folyamatos fejlesztésére is.

b) Minőségstratégia

Minőségfejlesztési program

2010. március 16-án készítette el a HJF Minőségbiztosítási Bizottsága az intézmény Minőségfejlesztési Programját. A Program a Felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. Törvény vonatkozó módosítása előtti előírásoknak megfelelően kitér a főiskola működési folyamatainak fejlesztésére, a vezetési, tervezési, ellenőrzési, mérési, értékelési feladatok végrehajtásának fejlesztésére és a minőségirányítási rendszer fejlesztésére egyaránt.

A Minőségfejlesztési program adekvát módon tükrözi a fejlődésben lévő intézmény objektív szervezeti és minőségirányítási szükségleteit, és a stratégiai menedzsment-rendszer (többek között a szervezeti implementáció menedzselése, a teljesítmény-és minőségmenedzsment) koncepciójának felvázolásával eleget tesz az intézmény minőségpolitikai vállalásának is. A program szervezetfejlesztésre, humán erőforrás-fejlesztésre vonatkozó célkitűzéseinek megvalósulása jó esélyt ad az intézmény jelenlegi stratégiai illetve szervezeti nehézségeinek felszámolására.

Intézményfejlesztési terv

A főiskola 3 éves ciklusokban tervezi meg intézményfejlesztési stratégiáját. A 2003-2005 közti első ciklus végére stabil szervezeti felépítést és működési rendet alakított ki. A 2006-2009 közti második ciklusban a belső fejlődés biztosítása mellett megpróbált igazodni a változó gazdasági, szabályozási, fenntartói követelményekhez. Kísérletet tett piaci pozíciójának megerősítésére: a művészetközvetítés képzési területhez tartozó alapszakokat vett fel a kínálatába; fenntarthatóságának biztosítása érdekében ugyanakkor tulajdonos- illetve fenntartóváltásra kényszerült. A tulajdonos- illetve fenntartóváltás, ezzel összefüggésben a főiskola új helyszínre történő áttelepítése ideális megoldást jelentett a Turisztikai és Gazdálkodási Intézet (a hallgatói létszám 90%-a) számára a működés menedzselése szempontjából, a Művészeti Intézet vonatkozásában azonban új problémák keletkezését idézte elő.

Az új székhelyen, 2010. év első félévében, dr. Kiss István megbízott rektor irányítása alatt került sor a főiskola harmadik, 2010-2013-ra szóló Intézményfejlesztési Tervének kidolgozására, melyet átfogó helyzetelemzéssel alapoztak meg. Ebből egyértelműen kiderül, hogy a HJF felső vezetői nemcsak az eredményeket és a kínálkozó lehetőségeket látják maguk előtt, hanem szembenéznek a fiatal intézmény működésének aktuális gyenge pontjaival, a reálisan fenyegető veszélyekkel is, sőt a HJF szervezeti nyilvánossága előtt készek kommunikálni is ezeket.

- a) Ma a művészetközvetítés képzési terület szervezeti és infrastrukturális fenntarthatósága jelenti a legnagyobb kihívást mind a fenntartó, mind pedig a menedzsment számára, ugyanis:
- a művészetközvetítési szakok államilag finanszírozott létszáma alacsony (évfolyamonként ~ 5 fő);
 - az egyes, „húzóágazatnak” szánt képzések elhelyezési-működési feltételei (legalábbis teljes üzem esetén) szűkösek, illetve a most birtokba vett új helyszínen jelentős átalakítást igényelnek.

b) A fentiek nyomán kialakult akut szervezeti és vezetési válság előidézte a ciklus végére stabilizálódott intézeti struktúra ismételt változtatásának szükségességét is.

Az intézmény szervezeti alapjai egyelőre sérülékenyek: az intézményfejlesztés 2. szakaszában kialakított Művészeti Intézet – a kezdeti eredmények ellenére – egyelőre sem szervezeten, sem vezetés szempontjából nem vált a HJF integráns részévé. A főiskola új fenntartója és felső vezetése, valamint a Művészeti Intézet között fennálló szervezeti konfliktus, az ezzel összefüggő, gyorslefordulású irányításbeli válság – az új rektor aktív szerepvállalása ellenére – az intézményakkreditáció időpontjában éppen tetőzött. A döntések oktatói és hallgatói nyilvánosság előtti legitimitása, ezzel együtt az együttműködés lehetősége megkérdőjeleződött. Az eszközigenyes, mondhatni „drága” művészeti képzés fenntarthatóságának problémakörét ebben a pillanatban eltérő szervezeti kultúrák, ütköző menedzsmentkultúrák, hagyományos és modern értékrendek egybegyűrésének, összezsírozásának feladata is terheli.

Kutatási – fejlesztési – innovációs stratégia

A Harsányi János Főiskola kidolgozta Kutatási – fejlesztési – innovációs stratégiáját is. A főiskolán 2009-re létrejött a tudományos munka tervezésének, a kutatási–fejlesztési és alkotó/művészeti tevékenység szervezésének teljes rendszere. TDK Tanács működik, megalakult a Tudományos Bizottság, amely a tudományos kutatással kapcsolatos feladatok ellátását segítő, javaslattevő, döntés-előkészítő és véleményező testület. Szervezi, irányítja és értékeli az Intézetekben folytatott tudományos kutatómunkát. A Tudományos Bizottság feladatát képezi az oktatás módszertani fejlesztése, valamint a könyvtár és oktatási segédeszközök fejlesztésére vonatkozó javaslatok kidolgozása is.

A következő időszakban intézményi szinten is meg kell teremteni a normatív kutatástámogatáson alapuló belső pályázati rendszert. Emellett a kutatási-fejlesztési tevékenység tervezési, monitoring, ellenőrzési és publikálási követelményeit is pontosan meg kell határozni.

Minőségfejlesztési intézkedési terv

A Minőségfejlesztési Programmal egy időben hagyta jóvá az intézmény a Minőségfejlesztési Intézkedési Tervet, amely aktuálisan két kulcsfontosságú terület operatív feladataira koncentrálni párhuzamosan. A MAB intézményakkreditációs eljárásával egy időben zajlott (1) a reálfolyamatok szintjén: a művészetközvetítési képzés feltételrendszerének újjáalakítása, a képzés Bécsi úti áttelepítése; (2) az irányítás szintjén: a minőségirányítási rendszer fejlesztése (a szervezeti felépítés átvizsgálása, a feladat-, felelősségi- és hatáskörök konkretizálása, a fő és támogató folyamatok részletes szabályozása) – a 2011-re tervezett tanúsítást is beleértve.

A helyszíni látogatás, majd a jelentés megírásának időpontjában kapott tájékoztatás szerint az intézkedési terv megvalósítása a tervezett ütemben folyt, beleértve a Művészeti Intézet átköltöztetését, a művészetközvetítés szakos hallgatók új helyszínen történő oktatásának beindítását is.

c) Minőségügyi eljárások

Minőségbiztosítási Szabályzat

A főiskola minőségbiztosításának legfőbb felelőse a rektor. Az SZMSZ 11. sz. melléklete a Minőségbiztosítási Szabályzat, amelyet 2009. január 30-án fogadott el a Szenátus. Ez tartalmazza mindenekelőtt az „oktatói, kutatói és művészeti, valamint a további képzésekhez kapcsolódó tevékenység minőségbiztosítási rendszerének általános szabályait”. A rendszer elemei eszerint: a partnerközpontú intézményműködés, a minőségközpontú vezetés és a teljes körű minőségirányítás (Ez utóbbiak között említődik a minőségirányítási rendszer bevezetése.) A dokumentum szabályozza a minőségbiztosítási szervezet felépítését, a Minőségbiztosítási Bizottság, valamint a rektori megbízott (titkár) feladatait.

Minőségirányítási Kézikönyv

A HJF minőségirányítási rendszerének kiindulópontjaként átvette az eredeti fenntartó MIOK egyéb oktatási és képzési szintekre illetve szinterekre kidolgozott ISO 9001:2001 szabvány szerinti rendszerét, ugyanakkor 2005 és 2007 között a HEFOP 3.3.1-P.-2004-0058/1.0 pályázat keretén belül hozzálátott egy saját, TQM-irányba hajló, önálló intézményi minőségirányítási koncepció kialakításához³. A program lezárását követően a megkezdett folyamatok egy időre leálltak, ma azonban újult erővel folynak.

A Szenátus 2010. március 12-én hagyta jóvá a főiskola Minőségirányítási Kézikönyvének első változatát. A Minőségirányítási Kézikönyv egy korábban már működő, folyamatosan felülvizsgált szabályrendszernek ad keretet: szövegezése arról tanúskodik, hogy az iskola valóban önmagára szabta azt. A HJF a rendszerszerű kipróbálás fázisában tart, elkezdte a Kézikönyvben meghatározott folyamatok azonosítását, a rendelkezésre álló szabályzatok felülvizsgálatát, részletes kidolgozását és ellenőrizhető működtetését.

A HJF minőségügyi dokumentumainak összessége illetve igazolt minőségirányítási gyakorlata teljes mértékben megfelel az Önértékelési jelentés beadásának időpontjában hatályos, a Felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 21.§-ának, illetve jelentős részben megfelel a 21 § (6) bekezdésében foglalt módosításnak is.

II.5.2. Képzési programok fejlesztése (indítása, követése és rendszeres belső értékelése)

A HJF jól körülhatárolt jövőképpel és koncepcióval rendelkezik a képzésfejlesztés terén. Szabályozott eljárásokat követve indítja képzési programjait. Folyamatosan figyelemmel kíséri képzési programjainak megvalósulását, szükség esetén igyekszik megteremteni a feltételeit a megváltozott körülmények által indokolt, és a szabályozó rendszer keretei között kivitelezhető módosításoknak.

A képzési folyamatok a tulajdonos- és fenntartóváltást követő „átmeneti” időszakban a Művészeti Intézet oktatói és hallgatói számára kevésbé voltak kiszámíthatóak, és nem voltak minden szempontból megbízhatóak.

A HJF az új képzési programok kidolgozása, illetve a meglévő képzések tematikájának aktualizálása során kiemelt figyelmet fordít a munkaerőpiaci szükségletek felmérésére, a trendek elemzésére, értékelésére. A képzési szintek, szakok és szakirányok egymásra épülő rendszerében gondolkodik, ennek érdekében integrálja az alapító Magyar Iparszövetség Oktatási Központ (MIOK) által indított szakirányú FSZ képzéseket is. A szakmai gyakorlatok szervesen illeszkednek a képzési folyamatba, megszervezésük és teljesítésük igényesen egészíti ki az elméleti oktatást.

Kialakultak a képzési programok összeállításának standard lépései. A főiskola a választható tantárgyakat a munkaerőpiaci és a hallgatói elvárásokhoz igazodva, rugalmasan hirdeti meg, bevonja a gyakorlati szakembereket, a leendő munkáltatókat is a képzésbe. A főiskola gondoskodik róla, hogy a kutatási eredmények beépüljenek az új tematikákba és akkreditációs anyagokba, valamint a jegyzetekbe és órai segédletekbe is.

A képzési programok gyakorlati megvalósításáért (tanításáért) a minősített szakvezetők és intézetigazgatók személyükben is garanciát jelentenek. A Gazdálkodás és menedzsment, valamint a Turizmus-vendéglátás szakon működik a szakok komplett önértékelése: ezt a jövőben ellenőrzési rendszer kidolgozásával erősítik meg.

³ A projekt eredményeképpen létrejött, és átmenetileg működő minőségirányítási rendszer alkalmassá tette volna az intézményt, hogy a minőségi problémákat ne utólag kezelje, hanem megelőzze azokat.

II.5.3. A hallgatók értékelésének minőségbiztosítása és fejlesztése

A hallgatói teljesítmények értékelésére vonatkozó általános szabályokat a főiskola Tanulmányi és Vizsgaszabályzata (TVSZ) részletesen és teljes körűen rögzíti. Az egyes tárgyak követelményeit a tantárgyi tematikák részletesen tartalmazzák. A hallgatók tanulmányi előremenetét a Neptun Egységes Tanulmányi Rendszer alapján lehet nyomon követni. A hallgatói teljesítmények értékelésének gyakorlata megfelel a központi és helyi szabályzóknak.

II.5.4. Az oktatói minőség biztosítása

A HJF az SZMSZ mellékleteként megalkotta saját Foglalkoztatási Követelményrendszerét, áttekinthetően szabályozva az oktatók folyamatos foglalkoztatásához szükséges alkalmassági elvárásokat és kötelezettségeket.

A HJF gondoskodik az oktatók megfelelő kiválasztásáról, az optimális tantárgyfelosztásról. Az intézmény rövid távú minőségbiztosítási tervei között szerepel az oktatók felvételi és kinevezési eljárási rendjének kidolgozása.⁴ A főiskola hasonlóképpen fontosnak tartja a humán-erőforrás állomány (köztük kiemelten a gyengébb oktatók) folyamatos szakmai fejlődését, valamint az oktatók elégedettségmérései, illetve (óralátogatási szempontsорт is tartalmazó) teljesítményértékelési rendszerének kidolgozását.

Hamarosan teljessé válik az oktatási tevékenység differenciált elemzési rendszere, benne a munkatársak egyéni, éves önértékelése; a vezetői minősítés; a tantárgyfelelősi értékelés, a szakirányfelelősi, szakfelelősi értékelés, az oktatási csoportok, intézetek tevékenységének éves értékelése, az egységek vezetői munkájának minősítése, a vezetői önértékelések, az egységvezetők munkáltatói értékelése, a tudásfelmérés jegyzőkönyvei, a vizsgakérdések, vizsgateszték és minősítő lapok, az oktatók hallgatói véleményezése, az éves intézményi önértékelés, valamint a dolgozói teljesítményértékelés.

Elkezdődött és jelenleg is folyik az oktatói habitus megállapítását szolgáló eljárás kidolgozása. Ennek vizsgálati szempontjai között olyan jellegzetes szempontokat is találunk, mint pl.: *oktatási és tanulásvezérlési kompetenciák, mentori-facilitátori képességek, biztonságot adó légkört teremtő képességek, csoportos és egyéni fejlesztés képessége, algoritmusvezérlési és modellváltási képességek.*

Az intézmény oktatóinak nagy többsége jártas a hallgatói kompetenciafejlesztésben, önállóan készít tantervet, tematikát, és képes azokat megújítani. Valamennyi oktató képes az elektronikus prezentációra, nagy biztonsággal vezérlik a szakmai tesztelést, és jártasak a digitális eredményközlésben is. A legtöbb oktató rutinos előadó, képes a plenáris és a kiscsoportok vezetésére, jártas a csoportfejlesztési technikákban.

II.5.5. Tanulástámogatás, erőforrások, hallgatói szolgáltatások minőségbiztosítása

A főiskola fogadóórákat és konzultációs lehetőségeket biztosít a hallgatóknak, korrepetálásokkal, szintre hozó kurzusokkal, vizsgakonzultációkkal segíti felkészülésüket.

A Tanulmányi Hivatal dolgozói tanügy-igazgatási és oktatásszervezési feladataikon túlmenően hallgatói tanácsadói feladatokat is ellátnak. Ugyanilyen fontosságú az oktatók közvetlen tantárgyi tanácsadói munkája. A Diplomás Pályakövetési és Karrier Iroda egyénre szabott támogatást nyújt: élet- és pályakövetés, karrier-tanácsadás, egyéni arculattervezés, erősségek és gyengeségek reális felmérése. Hallgatói igény esetén lehetőséget nyújt önismereti csoportfoglalkozásra, konfliktuskezelési technikák elsajátítására, stressz-kezelésre, de akár krízis-, párkapcsolati vagy jogi tanácsadásra is.

⁴ Korábban már működött hasonló.

A kiemelkedő képességű, illetve mesterképzésre készülő hallgatókat TDK-tevékenységre, intézeti kutatómunkában, szakmai rendezvényeken, nemzetközi programokban való részvételre biztatják, gondoskodnak szabadon választható tárgyakról. Számítanak rájuk a szakmai klubokban, a Harsányi János Főiskola Tudományos Napokon és a Tudományos Közleményekben.

A főiskola nyelvi kínálatában öt idegen nyelv szerepel: angol, francia, német, olasz és orosz. A HJF hallgatói az alapképzésben az idegen nyelv tantárgyat különféle nyelvi szinteken, heti 2×2 órában hallgatják a képzés teljes ideje alatt.

A sportolási és rekreációs lehetőségeket negatív irányban befolyásolhatja, hogy a HJF 2009. szeptembere óta nem rendelkezik önálló tornateremmel. A testnevelés-órákat az Óbudai Sport- és Szabadidő Központban biztosítják. Vannak egyéb egészségmegőrző, -fejlesztő programjaik, köztük a Harsányi Emléknapi Rendezvénysorozat.

II.5.6. Belső információs rendszer

Az információ áramlásának, valamint az egyes szervezeti egységekre vonatkozóan az adatok és információk gyűjtésének és feldolgozásának rendje szabályozott. A döntéshozatalhoz szükséges tájékoztatási és elemzési rendszer betölti feladatát. Az adatok naprakészsége javítást igényel, hogy a főiskola meg tudjon felelni folyamatos adatszolgáltatási kötelezettségének.

II.5.7. Külső nyilvánosság. A közvélemény tájékoztatása

A HJF a belső és a külső nyilvánosság számára egyaránt elérhető információs rendszert működtet, biztosítja a személyes kapcsolatfelvétel lehetőségeit is.

A főiskolán a nyilvánosság garanciális szabályozása megvalósult. Az intézmény eleget tesz a közhasznúságból eredő kötelezettségeinek. A közvélemény tájékoztatása a médián és a honlapon keresztül jónak értékelhető. A nyilvánosság tájékoztatásának eredményét azonban a különböző mennyiségi mutatókon – pl. nyilatkozatok, interjúk száma – túl a főiskola helyzetét, pozícionáltságát megjelenítő egyéb értékelések – felvételi statisztikák, (első helyes) jelentkezések száma – által is mérni lehet.

II.5.8. Javaslatok

- 1) Az SZMSZ mellékletét képező Minőségbiztosítási Szabályzat tartalmazzon egyértelmű hivatkozást az időközben bevezetett ISO minőségirányítási rendszerre, illetve a kiadott 1.0 verziójú Minőségirányítási Kézikönyvre.
- 2) A főiskola gondoskodjon a Minőségfejlesztési Program legitimitásáról és/vagy a programkészítők nevének feltüntetéséről, valamint az elfogadást igazoló aláírásokról.
- 3) A főiskola gondoskodjon a Minőségfejlesztési Program tartalmi elemeinek kiegészítéséről, illetve módosításáról, a Felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény minőségbiztosításra vonatkozó módosított szabályainak megfelelően.
- 4) A főiskola gondoskodjon róla, hogy a különféle dokumentumokban – így az SZMSZ-ben, a Minőségfejlesztési Programban és a Minőségirányítási Kézikönyvben – szereplő minőségügyi fogalmak (pl.: *minőségbiztosítási rendszer*) meghatározása egységes legyen.
- 5) Fenntarthatósági, képzésszervezési és infrastrukturális szempontból érdemes átgondolni, hogy a Művészeti Intézet képzési portfóliója milyen módosításokkal illeszkedne rugalmasabban a HJF „többségi” képzési struktúrájába.

Függelék

1. A HJF által folytatott alapképzések felsorolása képzési, illetve tudományterület szerinti csoportosításban

(Az intézmény által a 2009/2010-es tanévre megadott adatok alapján)

Gazdaságtudományok képzési terület – Társadalomtudományok tudományterület

alapképzések:

gazdálkodási és menedzsment - kis- és középvállalkozások; üzleti kommunikáció;
vállalkozások nemzetközi környezetben szakirányok

turizmus-vendéglátás - rendezvényszervezés; szálloda-menedzsment;
városi- és térségi turizmus szakirányok

Művészetközvetítés képzési terület – Művészetek tudományterület

alapképzések:

elektronikus ábrázolás - elektrográfia szakirány

képi ábrázolás - képgrafika szakirány

kézműves - festett-nyomott textilművesség; öltözék; kerámia; szövő textilművesség szakirányok

környezetkultúra - környezetprezentáció szakirány

A MAB megvonta az akkreditációt a 2010/8/XIV/66. sz. határozatával a **gazdálkodási és menedzsment**; a 2010/7/IX. sz. határozatával pedig az **elektronikus ábrázolás**, a **képi ábrázolás**, a **kézműves** és a **környezetkultúra** alapszakokon folyó képzésektől.

2. A Látogatóbizottság tagjai:

Elnök:

Pakucs János, az Olajterv Holding Kft. ügyvezető igazgatója

Tagok:

Antal János mestertanár, az Általános Vállalkozási Főiskola főigazgatója

Kádasi Éva egyetemi docens, Moholy-Nagy Művészeti Egyetem

Kövesi János egyetemi tanár, a BME Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar dékánja,

Monoriné Papp Sarolta minőségügyi szakértő, a GEOBYS Contact Oktatásügyi és Informatikai Kft. ügyvezetője

Teleki László, a HÖÖK elnökségi tagja

A MAB titkárságának munkatársaként: *Négyesi Judit* szakreferens

3. A látogatás időpontja:

A főiskola székhelyén: **2010. április 1.**

Az Üteg utcai telephelyen: **2010. április 6.**